

Nr 172.

Av herr **Nilsson, Theodor, m. fl.**, om förbud för make att utan andra makens samtycke ingå vissa borgensförbindelser m. m.

Enligt 6 kap. 3 § nya giftermålsbalken är make pliktig att så vårda sitt giftorättsgods att det ej otillbörligen minskas andra maken till förfång. Beträffande fast egendom och vissa lösören, exempelvis sådana som ingå i det för makarnas gemensamma begagnande avsedda bohaget, lämnas särskilda regler, enligt vilka avhändande, in-tecknande för gäld eller pantsättning ej må ske utan andra makens samtycke (NGB 6 kap. 4 och 5 §§). I dessa fall kan den icke avtalsslutande maken få förklarad rättshandlingen ogill genom att väcka klandertalan.

I övriga fall då make underlåter att vårda sitt giftorättsgods med påföljd att detsamma otillbörligen minskas andra maken till förfång kan denna påfordra boskillnad samt vid bodelning efter dylik erhålla visst vederlag. Såsom exempel å sådant förfarande som motiverar erhållande av boskillnad anför lagberedningen bland annat ingående av borgensförbindelser i otillbörlig utsträckning eller utan tillräcklig grund i förhållandena. Det borde dock enligt lagberedningen krävas att make vid upprepade tillfällen brustit i tillbörlig omsorg vid handhavandet av sin ekonomi eller, om allenast en enstaka förlustbringande förvaltningshandling föreläge, denna utvisade högre grad av vårdslöshet eller lättsinne eller ock fara för nya sådana förvaltningshandlingar föreläge.

Särskilt i fråga om lätt sinnigt ingångna borgensförbindelser av ena maken kan det ifrågasättas om nu gällande regler i tillräcklig utsträckning äro ägnade att tillvarataga andra makens intressen. Rätten till vederlag vid bodelning kan ofta vara av ringa betydelse med hänsyn till svårigheten av att vid en dylik förrättning, som ju sker utan domstols medverkan, kunna påvisa förefintligheten och graden av vanvård. Därför synes det mig vara fog för en utredning av frågan, huruvida icke motsvarande bestämmelser, som gälla i fråga om fast egendom, skulle kunna användas jämväl då det gäller borgensförbindelser, ingångna av ena maken, vilka förbindelser med hänsyn till omständigheterna kunna anses otillbörliga. Som framkomlig väg kunde ju tänkas åliggande för den, emot vilken borgensåtagandet riktats, att underrätta den andra maken, som då hade tillfälle att inom viss tid efter delfäendet meddela sitt veto med yrkande om åtagandets upphävande.

Man torde även kunna tänka sig den utvägen att det skydd för fast egendom och bohag, som stadgas i 6 kap. 4 och 5 §§, utsträcker till att gälla även mot vissa otillbörliga borgensåtaganden, därvid möjligen kan föreskrivas att denna egendom undantages från verkställighetsåtgärder på grund

av dom, som grundar sig på borgensåtagande, varom föreskrift torde kunna meddelas i domen. I samband härmed torde böra utredas huruvida motsvarande skydd för familjens viktigaste tillgångar kan beredas även mot andra otillbörliga utfästelser av ena maken.

På grund av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag till sådana ändrade bestämmelser i giftermålsbalken att make ej utan andra makens samtycke må ingå borgens- eller annan utfästelse, som medför fara för minskning av makens giftorättsgods den andra maken till förfång, och vilken utfästelse med hänsyn till omständigheterna kan anses otillbörlig.

Stockholm den 23 januari 1938.

Th. Nilsson.

Karl Sandegård.

G. W. Källman.

O. A. Nordborg.

Alb. Bergström.
